

CUM.

La paraula *cum* pot funcionar com a preposició d'ablatiu o com a conjunció subordinant.

Com a conjunció subordinant introdueix oracions subordinades adverbials, és a dir, equival a un CC respecte el verb de l'oració principal.

Cum pot expressar diferents valors adverbials depenent del mode amb què es construeixi.

Cum + indicatiu.

Quan el verb va en indicatiu, la conjunció *cum* té valor **temporal** i significa **quan, després, en el moment en què...**

-Cum uenit, non eram domi. (Quan va venir, jo no era a casa.)

Cum + subjuntiu.

Quan el verb va en subjuntiu, la conjunció *cum* pot tenir diversos valors:

- **Temporal-causal.** Anomenat **cum històric**. Ha de portar el verb en **imperfet** o **plusquamperfet** de subjuntiu. Per a traduir-lo podem usar: **gerundi simple (imperfet) o gerundi compost (plusquamperfet)**; o donar-li un dels valors adverbials: **ja que (causal); quan, després (temporal)**.

-Cum hostes uideret, in eos impetum fecit. (Ja que/quan va veure/veient els enemics, va atacar-los.)

-Cum hostes uidisset, in eos impetum fecit. (Ja que havia vist/després de veure/havent vist els enemics, va atacar-los.)

Aquesta construcció és molt habitual en la prosa llatina, sobretot, en textos històrics.

A més, a més.

Si el verb apareix en **present** o **perfet de subjuntiu**, pot tenir els següents valors:

- **Causal.** Significa **perquè, ja que, com que...** A vegades a la principal poden aparèixer adverbis o locucions que indiquen aquest valor (*eo, ob eam causam, idcirco...*).

-Cum haec ita sint, eo proficiscor. (Ja que les coses estan així, per això me'n vaig.)

- **Concessiva.** Expressa una dificultat envers l'acció principal. Es tradueix per **encara que**. Pot aparèixer a la principal un adverbi com *tamen* o *attamen* que indica aquest valor.

-Cum hoc sciam, tamen tacebo. (Encara que ho sàpiga, així i tot callaré.)